

European
Commission

ANTWOORDEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE
EUROPESE REKENKAMER

Externe consultants bij de Europese Commissie – Ruimte voor hervormingen

Inhoud

I. ALGEMENE INLEIDING OP DE ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE.....	2
II. ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP DE AANBEVELINGEN VAN DE EUROPESE REKENKAMER	
Aanbeveling 1 — Voltooi het bestaande kader voor het gebruik van de diensten van externe consultants.....	2
Aanbeveling 2 — Zorg voor een betere monitoring en een betere beperking van de risico's die voortvloeien uit het gebruik van de diensten van externe consultants.....	3
Aanbeveling 3 — Maak beter gebruik van de resultaten van de diensten van externe consultants.....	4
Aanbeveling 4 — Verbeter de verslaglegging over het gebruik van de diensten van externe consultants.....	5

Dit document bevat de antwoorden van de Europese Commissie op de opmerkingen in een speciaal verslag van de Europese Rekenkamer, overeenkomstig artikel 259 van het [Financieel Reglement](#), dat samen met het speciaal verslag zal worden bekendgemaakt.

I. ALGEMENE INLEIDING OP DE ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie besteedt consultancydiensten aan om de kennis die ze intern in huis heeft, aan te vullen met specialistische expertise en kennis. Het besluit om gebruik te maken van consultancydiensten wordt genomen door de hoofden van de diensten van de Commissie, die daarvoor uitgaan van de behoeften, een risicobeoordeling en de beschikbare middelen. Die aanpak staat er mede borg voor dat de middelen efficiënt worden benut in tijden waarin de Commissie steeds meer taken krijgt en de budgettaire beperkingen strikt zijn.

Hoe belangrijk de technische bijdrage van externe consultants ook is, de Commissie blijft volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van haar eigen taken zoals omschreven in de Verdragen, onder meer op het vlak van beleidsontwikkeling. Consultants worden als externe middelen beschouwd. Ze vallen dus niet onder het interne personeelsbeleid van de Commissie en dienen niet ter vervanging van het vaste personeel.

De Commissie moet zich bij het gebruik van externe consultancydiensten houden aan een reeks regels en, zoals vermeld in het verslag¹, volgen de diensten van de Commissie die regels overeenkomstig het gedecentraliseerde model van financiële verantwoording van de Commissie. De Commissie ziet in de controlebevindingen geen aanleiding voor een grondige hervorming van het gebruik van externe consultancydiensten, maar beschouwt het verslag van de Rekenkamer en de daarin opgenomen conclusies niettemin als een positieve insteek voor een verdere versterking van het bestaande kader.

De Commissie aanvaardt alle aanbevelingen.

II. ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP DE AANBEVELINGEN VAN DE EUROPESE REKENKAMER

Aanbeveling 1 — Voltooi het bestaande kader voor het gebruik van de diensten van externe consultants

(door de ERK vastgestelde streefdatum voor de uitvoering: uiterlijk december 2023)

De Commissie aanvaardt de aanbeveling om:

- a) de verschillende vormen van ondersteuning te definiëren die externe consultants kunnen verlenen;**
- b) richtsnoeren in te voeren voor het uitvoeren van behoefteanalyses, waaronder methoden om te beoordelen of het nodig is werk uit te besteden in plaats van intern personeel in te zetten;**

---

¹ Zie opmerking 35 van de ERK.

c) criteria aan te reiken betreffende activiteiten en processen die binnen de Commissie moeten blijven en niet mogen worden uitbesteed.

Met het oog op de uitvoering van de aanbeveling zal de Commissie specifieke richtsnoeren opstellen, uitgaande van de uitvoerige reeks regels en richtsnoeren die momenteel van kracht zijn. Het gaat dan onder meer over het rechtskader van het Financieel Reglement en de aanbestedingsregels, het kader voor betere regelgeving met betrekking tot de richtsnoeren voor het gebruik van extern advies voor evaluaties en studies, de op instellingsniveau geldende richtsnoeren inzake externe dienstverleners die in de gebouwen van de Commissie werken en het kader voor financiële verslaglegging (ABAC).

Bij de uitvoering van deze aanbeveling zal de Commissie erop toezien dat de middelen optimaal worden beheerd en dat er een evenwicht is tussen de noodzaak om de door de ERK vastgestelde risico's² te beperken en de noodzaak om voldoende flexibele toegang tot consultancydiensten te waarborgen. Aldus moet de Commissie in staat zijn haar doelstellingen en beleidsprioriteiten te verwezenlijken en daarbij te allen tijde het beginsel van goed financieel beheer in acht te nemen. De Commissie waardeert dat de door haar diensten toegepaste goede praktijken in het controleverslag worden vermeld³ (bv. dat de richtsnoeren en de toolbox voor betere regelgeving een leidraad bieden voor het plannen en verantwoorden van de inzet van externe consultants voor evaluaties) en zal deze als ijkpunten gebruiken.

Aanbeveling 2 — Zorg voor een betere monitoring en een betere beperking van de risico's die voortvloeien uit het gebruik van de diensten van externe consultants

(door de ERK vastgestelde streefdatum voor de uitvoering: uiterlijk december 2023)

De Commissie aanvaardt de aanbeveling om

a) periodieke analyses uit te voeren van de risico's van concentratie en te grote afhankelijkheid op het niveau van de directoraten-generaal en de Commissie;

Zoals de ERK in het verslag heeft aangegeven⁴, kan het gebruik van externe consultancydiensten risico's voor de instelling met zich meebrengen die op het niveau van de afzonderlijke DG's niet altijd zichtbaar zijn. Dergelijke risico's zullen periodiek door de centrale diensten worden geanalyseerd op basis van de informatie die de DG's in het risicobeoordelingsproces hebben verstrekt en op basis van andere informatiebronnen, waaronder de volledige en nauwkeurige gegevens van het systeem voor financiële transparantie (FTS) (zie ook het antwoord van de Commissie op aanbeveling 4). Waar nodig zullen de diensten aanvullende richtsnoeren krijgen.

b) de bestaande processen met betrekking tot ongewenste concurrentievoordelen die worden opgebouwd door externe dienstverleners met langdurige EU-ervaring te verduidelijken;

Volgens het Financieel Reglement zijn de algemene aanbestedingsregels van toepassing op alle soorten aanbestedingscontracten, waaronder die voor consultancydiensten. De Commissie zal de bestaande processen verder verduidelijken.

---

² Zie opmerkingen 37 t/m 54 van de ERK.

³ Zie opmerking 28 van de ERK.

⁴ Zie opmerking 56 van de ERK.

c) de richtsnoeren inzake het vermijden van belangenconflicten te voltooien door daarin nog niet bestreken risico's op te nemen;

De Commissie zal de regels met betrekking tot het vermijden van beroepsmatige belangenconflicten verder versterken en verduidelijken door interne richtsnoeren op te stellen als aanvulling op de reeds bestaande regels in het vademecum inzake overheidsopdrachten. Daarnaast heeft de Commissie in de gerichte wijziging van het Financieel Reglement aanvullende vereisten en verplichtingen voorgesteld om de bestaande bepalingen van het Financieel Reglement inzake conflicterende belangen op beroepsvlak te versterken.

d) ervoor te zorgen dat de directoraten-generaal kritieke risico's vaststellen en rapporteren, en dat deze risico's onder de aandacht van de bestuursraad worden gebracht, zodat deze de beoordeling en het beheer van deze risico's kan coördineren en daarover advies kan uitbrengen.

De Commissie beschikt over een beproefde risicobeoordelingsprocedure, volgens welke elk directoraat-generaal de risico's voor zijn activiteiten regelmatig beoordeelt en de kritieke risico's meldt aan de diensten van de instelling. Deze kritieke risico's worden onder de aandacht van de bestuursraad gebracht en dat zal zo blijven. Waar nodig zullen aanvullende richtsnoeren worden gegeven over kwesties die verband houden met het gebruik van externe consultancydiensten.

Aanbeveling 3 — Maak beter gebruik van de resultaten van de diensten van externe consultants

(door de ERK vastgestelde streefdatum voor de uitvoering: uiterlijk december 2023)

De Commissie aanvaardt deze aanbeveling.

De Commissie is ingenomen met de positieve beoordeling van het kader voor betere regelgeving door de ERK. Het kader bevat richtsnoeren voor het gebruik en de verspreiding van externe consultancydiensten en draagt zo bij tot de besluitvorming⁵. Zij zal verder nagaan hoe haar interne uitwisseling van informatie over de lessen die uit de aanbesteding van het hele scala van consultancydiensten zijn getrokken, kan worden verbeterd, zodat vanuit het oogpunt van de instelling optimaal gebruik wordt gemaakt van deze diensten en van de verzamelde informatie.

a) na voltooiing van de diensten systematische beoordelingen uitvoeren om daaruit lering te trekken en deze te verspreiden;

De Commissie voert een beoordeling uit nadat de diensten zijn geleverd en voordat de eindbetaling aan de contractant wordt verricht. Dit houdt in dat de taken/te leveren prestaties worden geëvalueerd en gevalideerd overeenkomstig de contractvoorwaarden. Wanneer de taken/te leveren prestaties niet voldoen aan de vereisten van het contract, wordt een contradictoire procedure georganiseerd met het oog op de toepassing van contractuele sancties, zoals prijsverlagingen wegens slechte kwaliteit of schadevergoeding wegens vertraging bij de levering. Indien het bestaan van risico's voor de financiële belangen van de Unie wordt aangetoond op grond van inbreuken, zoals onder meer ernstige beroepsfouten, onregelmatigheden in de zin van artikel 1, lid 2, van Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad, fraude, corruptie of aanzienlijke tekortkomingen bij de uitvoering van het contract die leiden tot het vroegtijdig beëindigen van het contract of tot het opleggen van contractuele sancties, kan de contractant worden geregistreerd in de databank van het systeem voor vroegtijdige opsporing en uitsluiting. Deze informatie is beschikbaar voor de ordonnateurs van alle diensten van de Commissie.

⁵ Zie opmerkingen 66 en 71 van de ERK.

Daarnaast zal de Commissie verder verduidelijken dat de DG's op basis van de geleerde lessen beoordelingen moeten uitvoeren bij het voltooien van de contracten.

b) systematisch analyseren of de overdracht van kennis van consultants aan het personeel van de Commissie nodig is;

De Commissie aanvaardt deze aanbeveling. De overdracht van kennis door de consultants aan het personeel van de Commissie of aan andere consultants die een specifieke taak opvolgen, is noodzakelijk om de uitvoering van het contract te controleren en de overname van taken in goede banen te leiden. Daarnaast zal de Commissie verder verduidelijken dat de DG's bij het sluiten van de contracten moeten nagaan of kennisoverdracht noodzakelijk is. De Commissie zal ook onderzoeken of in de modelcontracten een facultatieve contractuele bepaling kan worden opgenomen.

c) op instellingsniveau regelingen treffen om de geleerde lessen en de resultaten te verspreiden en vast te stellen welke opdrachten van externe consultants als goede praktijken kunnen worden aangemerkt.

De Commissie aanvaardt deze aanbeveling. Ze zal nagaan wat gedaan kan worden om zowel de uitwisseling en verspreiding van geleerde lessen en resultaten als de identificatie van goede praktijken bij het gebruik van consultancydiensten in haar relevante professionele interne netwerken verder te vergemakkelijken, met inachtneming van de toepasselijke voorschriften op het vlak van vertrouwelijkheid en gegevensbescherming.

Aanbeveling 4 — Verbeter de verslaglegging over het gebruik van de diensten van externe consultants

(door de ERK vastgestelde streefdatum voor de uitvoering: uiterlijk december 2023)

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

De Commissie deelt het standpunt van de ERK dat de kwaliteit van de gegevens over de consultancydiensten verder kan worden verbeterd. Ze heeft daartoe reeds specifieke regels in verband met gegevenskwaliteit ingevoerd waaraan de diensten van de Commissie zich moeten houden wanneer zij gegevens over consultancydiensten registreren in de financiële informatiesystemen van de Commissie (onder meer inzake de juiste vermelding van het subtype dienst, studie, evaluatie, enz.). Consultancygegevens, onder meer over de omvang en de aard van de ingekochte consultancydiensten, mogen nu alleen worden gepubliceerd als die kwaliteitseisen in acht zijn genomen.

Na dergelijke kwaliteitscontroles zal de Commissie verslag blijven uitbrengen via het systeem voor financiële transparantie (FTS), een website die toegankelijk is voor het grote publiek en jaarlijks wordt bijgewerkt⁶. Zo zal de informatie over de contracten van 2021 eind juni 2022 beschikbaar zijn, in overeenstemming met de verslagleggingsvereisten van artikel 38 van het Financieel Reglement.

De Commissie zal bekijken hoe regelmatig verslag kan worden uitgebracht over de informatie die in het FTS beschikbaar wordt gesteld en zal aanvullende verslaglegging in voorkomend geval overwegen.

---

⁶Link naar het FTS: <https://ec.europa.eu/budget/financial-transparency-system/index.html>